

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
ÚVOD: KTERÉ KONCILY JSOU EKUMENICKÉ?	6
POČÁTEK INSTITUCE KONCILU	14
NIKÁJA, JEJÍ RECEPCE A ZÁPAS O TRINITÁRNÍ DOGMA	20
I. Nikájský koncil	20
1. Ariánský výklad Krista jako prostředníka	20
2. Spor až do Nikáje	22
3. Nikájský koncil a jeho vyznání víry	23
4. Nikájské kánony	27
II. Zápas o Nikáju	29
1. První fáze (328–350): zápasy o směřování	30
2. Druhá fáze (350–360): dogmatický rozkol	31
3. Konsolidace a řešení (360–382)	33
III. Konstantinopol I (381)	37
1. Průběh	37
2. Vyznání víry a recepce	39
„POUZE NIKÁJA?“ OD EFEZU K CHALKEDONU	42
I. Nestorios, Cyril a koncil v Efezu (431)	44
1. „Ekumenický skandál“	44
2. Dva koncily v jednom městě	45
3. Křehký smír	47

II. Efez II, „synoda lupičů“ (449)	49
III. Koncil v Chalkedonu (451)	51
1. Svolání a průběh	51
2. Formule víry a kánony	54
3. Koncil a papež: 28. kánon.....	56
4. Po Chalkedonu: rozpor a přijetí.....	59
 Patriarcháty, zemské církve a křehká jednota: Starocírkevní koncily po Chalkedonu.....	
I. Ve znamení boje o Chalkedon (484–681)	65
1. Nový typ koncilu na Západě	65
2. „Henotikon“ a platnost Chalkedonu	66
3. Spor o tři kapitoly a Konstantinopol II (553)	68
4. Monotheletismus a Konstantinopol III (680/681)	73
II. Ve znamení rozpadu křesťanského světa (692–880).....	77
1. Koncilní život na Západě.....	77
2. „Trullanum“ (692).....	79
3. Obrazoborecký spor, Nikája II (787) a reakce Západu	80
4. Konstantinopolské koncily fotiánského sporu (861–880) ..	87
 Papežské koncily vrcholného středověku	
I. Od papežské synody ke koncilu křesťanstva	93
1. Císařsko-papežské synody	93
2. „Univerzální“, protože papežské: synody gregoriánského reformního období	94
3. „Generální koncily“ 12. století	96
II. Ve znamení papežského vedení křesťanstva	100
1. Reforma a boj proti kacířství: 4. lateránský koncil (1215) ..	101
2. Papež proti císaři: 1. koncil v Lyonu (1245)	104
3. Klamná církevní unie: 2. koncil v Lyonu (1274)	106
III. Krize papežské moci: koncil ve Vienne.....	110

ZA JEDNOTU A REFORMU CÍRKVE. KONCILY 15. STOLETÍ ..	114
I. Papežské schisma a konciliarismus	114
1. Dva papežové – žádné východisko.....	114
2. Koncil nad papežem	117
3. První pokus: koncil v Pise (1409)	122
II. Kostnický koncil (1414–1418)	124
1. Potvrzení Pisy – nebo nový pokus?	125
2. Krize a dramatický vrchol: koncil nad papežem	129
3. „Causa fidei“: Husovo odsouzení	133
4. Má přednost volba papeže, nebo reforma?.....	134
5. Problémy dekretru Haec sancta.....	137
III. Vrchol a krize konciliarismu	139
1. Intermezzo: Pavia/Siena (1423/1424)	139
2. Basilejský koncil (1431–1449): struktura, složení, myšlenkový svět, tendence	140
3. První fáze basilejského koncilu (1431–1437): stálý konflikt s papežem	143
4. Koncil ve Florencii a církevní unie.	145
5. Poslední schisma na Západě (1439–1449)	149
6. Shrnutí a závěrečné zhodnocení	152
7. Koncil jako alibi: V. lateránský koncil (1512–1517)	154
 KONCIL A KONFESIONALIZACE: TRIDENTINUM (1545–1563) ..	156
I. Volání po koncilu a reformě.....	156
1. „Když se papežové začali bát koncilů...“	156
2. „Téměř všichni pastýři opustili svá stáda...“	158
3. Dlouhá cesta ke koncilu	163
4. Odlišné představy o podobě koncilu	165
II. První fáze koncilu (1545–1547)	168
1. Otázky postupu: jednací pořádek, tematika	168
2. Písmo a tradice.	171
3. Dědičný hřích, ospravedlnění a svátosti	174
4. Reformní otázka: spor o „ius divinum“ rezidence	178

III. Krize a přestávky (1547–1561)	180
1. Přeložení do Boloni	180
2. Střední fáze koncilu: protestanti v Tridentu.....	181
IV. Poslední fáze koncilu (1562–1563)	185
1. Změna celkové konstelace	185
2. Poslední pokus o uspořádání unijního koncilu	186
3. Krize vzniklé na koncilu	187
4. Morone zachraňuje koncil	191
5. Věroučné dekrety posledního zasedání.....	195
V. Účinek a historický význam	201

KONCIL A PRINCIP AUTORITY:

1. VATIKÁNUM (1869–1870)	205
I. Před koncilem	205
1. Vítězné tažení ultramontanismu	205
2. Koncil: idea, oznámení, jednací řád, příprava	214
3. Koncil a otevřená polarizace.....	217
II. Kolem koncilu	221
1. Koncil a politika.....	221
2. Koncil a veřejnost	224
III. Na koncilu	226
1. Složení a tendence	226
2. Rozkol začíná	230
3. Diskuse o prvních schématech.....	231
4. Zostření protikladů	235
5. Konsensus v otázce schématu o víře	238
6. Diskuse o neomylnosti	240
IV. Po koncilu	249

KONCIL A AGGIORNAMENTO:	
2. VATIKÁNSKÝ KONCIL (1962–1965).....	252
I. Východisko z defenzivy	252
II. Příprava koncilu.....	259
1. Koncilní plány před Janem XXIII.	259
2. Velké překvapení: „ekumenický koncil“	261
3. Koncilní očekávání: hlasování biskupů.....	263
4. Koncilní očekávání: církevní veřejnost	264
5. Příprava koncilu za zavřenými dveřmi	266
6. Jednací řád.....	270
7. V předevečer koncilu: obavy, navazování kontaktů.....	273
III. Složení a tendence.....	276
IV. Překvapení a vydání se na cestu:	
první zasedací období (podzim 1962).....	281
1. Nový směr od počátku.....	281
2. Projednávání prvních schémat	283
3. Výsledek a shrnutí	289
V. Důležité milníky a první výsledky:	
druhé zasedací období (podzim 1963)	291
1. Změna pontifikátu a její důsledky	291
2. Na rozcestích církevního schématu	292
3. Porady o biskupském schématu.....	296
4. Porada ke schématu o ekumenismu	298
5. Liturgická konstituce.....	299
VI. Dosažené cíle a body, ve kterých došlo ke zklamání:	
třetí zasedací období (podzim 1964).....	300
1. Protiklady se vyostřují.....	301
2. Klidnější diskuse – les textů.....	304
3. „Listopadová krize“	307
4. Pozitivní přínos	310

VII. Detailní práce na textech:

čtvrté zasedací období (podzim 1965)	312
1. Prohlášení „Dignitatis humanae“ o náboženské svobodě.....	313
2. Texty týkající se pastorace a vnitřních církevních záležitostí	314
3. Vztah k jiným než křesťanským náboženstvím	316
4. Schéma o zjevení „Dei verbum“	317
5. „Gaudium et spes“	319
 ZKRATKY	 324
 JMENNÝ REJSTŘÍK	 326